

Sak nr:
Møtedato:
Jnr:
Dato: 27. februar 2005
Saksbehandler:
Svend-Erik Svendsen

Studentenes betaling for utskrifter – forslag til ordning for studieåret 2005/2006

Gjeldende ordning

I studieåret 2003/2004 betalte fulltidsstudentene kr 100 for kopier som ble delt ut på forelesninger og kurs og kr 100 for utskrifter. Satsene var fastsatt som minimumssatser slik at ingen grupper av studenter skulle betale mer enn det som svarte til de ytelser (kopier og utskrifter) de ville motta i løpet av studieåret. Etter sterkt påtrykk fra Studentparlamentet ble ordningen endret for studieåret 2004/2005, slik at studentene for utskriftenes vedkommende skulle betale etter forbruk. For kopienes del ble det ikke gjort noen endringer.

For å ivareta myndighetenes krav om at alle studenter har krav på gratis skriftlig informasjon om studiet, ble alle studenter gitt en gratis utskriftskvotepå 100 sider slik at de kan skrive ut studieinformasjonen fra UiOs nettsider¹. En rekke studentgrupper ble gitt mulighet for gratis utskrifter ut over dette, og følgende studentgrupper har således hatt frikvote: gruppelærere, terminalstuevakter, bilagslønnede, heltids studentpolitikere, medlemmer av fakultetsstyrer/instituttstyrer, journalistene i Universitas. Andre studentgrupper har hatt utvidet kvote på 250 utskrifter pr semester: vanlige medlemmer av Studentparlamentet, medlemmer av studentutvalgene, lederne av fagutvalgene/programutvalgene.

Studentenes rett til å benytte UiOs utskriftstjenester

Den strategiplan for IT-satsningen ved UiO som ble vedtatt i 1998, hadde som konsekvens at IT-ressurser skulle gjøres tilgjengelig for alle studenter, uavhengig av fag eller studienivå. Det har imidlertid aldri vært forutsatt at studentene fritt skulle kunne skrive ut fra UiOs utskriftssystemer uten noen begrensninger. Derfor har det alltid (også før 1998) vært et system med utskriftskvoteknyttet til den enkelte student, men – inntil høsten 2004 – var ordningen slik at alle studenter som ba om ny utskriftskvotefikk dette. Det har derfor beklageligvis festet seg et inntrykk hos UiOs studenter at de har et rettmessig krav gratis utskriftstjenester i ubegrenset omfang.

Etter universitetsdirektørens mening der det derfor nødvendig å presisere at studentenes rettigheter når det gjelder utskriftstjenester ikke følger av lov eller regelverk, men av de vedtak Universitetsstyret fatter. I dette notatet foreslås det at alle studenter skal ha rett til 150 gratis utskrifter pr semester (økningen fra 100 til 150 er begrunnet nedenfor). Studenter som har behov for å skrive ut mer enn 150 sider pr semester, kan velge om de vil skrive ut på egen skriver eller de kan kjøpe flere utskrifter via den netthandelsordning som er etablert.

¹ Disse bestemmelsene bygger på en tolkning av Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementets brev retningslinjer om innkreving av kopi- og papirpenger fra studentene av 12. mars 1992 og på brev av 29. januar 1998 til Høgskolen i Bergen.

Rapport om utskrifter høstsemesteret 2004

Den "nøyaktige" fordeling av utskrifter/kopier fordelt på ansatte og studenter måles kun én gang hvert 4de år, i forbindelse med den statistiske undersøkelsen for blir gjennomført i forkant av forhandlingene om ny mønsteravtale om kopiering av opphavsrettslig beskyttet materiale mellom Universitets- og høyskolerådet og Kopinor. Forrige gang ble dette gjort i år 2000/2001, og det gjennomføres for tiden en ny undersøkelse med data fra studieåret 2004/2005. I de mellomliggende periodene er kun totalvolumet av kopier og utskrifter som kan telles, mens fordelingen på kopier og utskrifter og fordelingen mellom ansatte og studenter fremskaffes som estimer, bl a på grunnlag av resultatene fra den statistiske undersøkelsen.

Utviklingen viser at mens antall kopier har holdt seg relativt stabilt (med en liten økning), har antall utskrifter antall utskrifter økt betydelig, med 44 % fra år 2000 til 2004, og dette til tross for at studenttallet i samme periode har gått ned med ca 3.000, mens antall ansatte har holdt seg på omtrent samme nivå. Selv om utskriftsvolumet aldri har vært så høyt som i 2004, vurdert under ett, har det vært en nedgang fra vårsemesteret 2004 til høstsemesteret 2004 på 26 % for ansatte og studenter samlet. Det er ikke mulig å tallfeste nedgangen i utskriftsvolumet for studentene fra vårsemesteret 2004 til høstsemesteret 2004 nøyaktig, men denne anslås til å ligge mellom 35 og 45 %.

Ny sidepris – bare salg av tosidige utskrifter

Sideprisen har i studieåret 2004/2005 vært 30 øre pr A-4 side. Alle utskriftsenheter som er tilgjengelig for studentene er – av ressursmessige årsaker – forhåndsinnstilt i 2-sidig utskriftsmodus, og det er som følge av dette ikke mulig å vite om en student har skrevet ut på begge sider av arket. I studieåret 2004/2005 er det gjort korreksjoner for dette i studentenes favør ved at det ble trukket ett ekstra "klikk" for alle utskrifter. For 2005/2006 foreslås denne ordning lagt om ved at det heretter utelukkende selges 2-sidige utskrifter. Prisen pr 2-sidig utskrift foreslås satt til 80 øre inkludert mva. Prisen på 80 øre representerer selvkost og dekker UiOs utgifter til avskrivning, toner, service, håndtering, strøm, kjøling, renhold, papir (inkludert skilleark), papir, administrasjon av ordningen og merverdiavgift (fratrullet inngående avgift). En oppstilling som viser hvordan sideprisen er beregnet, følger vedlagt.

Transaksjonskostnader

Kjøp av utskriftskvotene gjøres enten ved bruk av giro/nettbank eller ved bruk av Epay. Bruk av Epay-ordningen krever imidlertid at studenten har VISA-kort (vanlig debetkort) eller MasterCard (kreditkort). En del studenter har ikke mulighet til å skaffe seg slike kort, og dette er hovedgrunnen til at det i tillegg er anledning til å kjøpe utskriftskvotene ved bruk av giro/nettbank. Omlag 20 % av innbetalingene ble i høstsemesteret 2004 gjort ved bruk av giro/nettbank, men universitetsdirektøren antar at langt de fleste av disse ville kunne ha benyttet seg Epay-ordningen. For å få flere studenter til å benytte Epay, og for i noen grad å dekke UiOs merkostnader ved denne innbetalingsmåten, foreslås det å legge et ekstra gebyr på kr 25 pr innbetaling via giro/nettbank.

På sikt vil mulighetene for betaling med giro/nettbank bli faset ut fordi denne viser seg å være meget ressurskrevende for UiO på grunn av unøyaktigheter fra studentenes side. I denne forbindelse arbeides det med å etablere en stabil innbetalingsordning ved hjelp av mobiltelefon, men denne kan ikke settes i operativ drift før neste generasjons mobiltelefoner er allment tilgjengelige.

Frikvote for å få skriftlig informasjon om studiene og frikvote for å ivareta spesielt store utskriftsbehov

Når det gjelder begrunnelsen for den frikvoten studentene har hatt i studieåret 2004/2005, vises det til avsnitt 2 på s. 1 i dette notatet. Ved UiO har vi valgt å gi studentene en relativt rikelig frikvote på 100 s. pr semester, og det er grunn til å tro at denne frikvoten (for å informere seg om studiet) er særlig rikelig viderekommende studenter. I motsetning til den gangen ordningen ble fastsatt av myndighetene, fins nå all informasjon om studiene lett tilgjengelig for alle studenter på institusjonenes nettsider, og etter universitetsdirektørens mening er det ingen sakelig grunn til at denne skal foreligge i skriftlig form. Etter det som er opplyst vil regelverket om studentbetaling bli revidert når den nye universitets- og høyskoleloven er vedtatt, og dersom det nye regleverket gir grunnlag for det, vil universitetsdirektøren foreslå at den frikvoten som er begrunnet i studentenes rett til gratis informasjon om studiet, blir fjernet.

Fra Studentparlamentet er det fremmet krav om å gi utvidet utskriftskvote til masterstudenter og studenter på profesjonsstudiene for å ivareta det utvidede utskriftsbehovet som disse studentene har, særlig i den avsluttende fase studium. Selv om den gjeldende ordning for trykking av hovedoppgaver/masteroppgaver² antas å dekke deler av dette utvidede utskriftsbehovet, vil universitetsdirektøren foreslå at dette ønsket etterkommes. Foreløpige beregninger viser imidlertid at det vil bli meget kostbart å administrere en ordning der frikvoten skal differensieres etter studium eller til hvor langt i studiet den enkelte student er kommet. Universitetsdirektøren foreslår derfor at gratiskvoten for utskrifter økes med 50 sider pr semester for alle studenter og for hele studiet. For en masterstudent som gjennomfører sitt studium på normert tid, vil dette utgjøre 500 sider. En konsekvens av en slik forenkelt ordning, er at alle studenter (ikke bare masterstudenter og profesjonsstudenter) vil få en økt frikvote.

Refusjon av enhetens utgifter høsten 2004

Medregnet merverdiavgift er det innbetalt kr 876.000 i kjøp av utskriftskvote for høstsemesteret. Universitetsdirektøren foreslår at disse midlene fordeles slik det fremgår av tabellen nedenfor.

Fakultet	Fordeling (kr)
Sentraladm	200 000
Netto mva	76 000
Teol	5 000
Jus	52 000
Med	32 000
HF	89 000
MN	138 000
Od	8 000
SV	175 000
UV	32 000
UB	69 000
Sum	876 000

Det har medgått betydelige ressurser i de sentraladministrative avdelinger for å få denne ordningen på plass, og dette er begrunnelsen for å foreslå å tilbakeføre deler av inntektene til de sentraladministrative avdelinger. Universitetsdirektøren vil likevel foreslå at størstedelen av det innbetalte beløpet fordeles tilbake til fakultetene/enhetene selv om har hatt en betydelig gevinst av ordningen gjennom den kostnadsreduksjon som nedgangen i utskriftsvolumet representerer.

² Masteroppgaver/hovedoppgaver trykkes nå opp på UiOs representant for UiOs regning, i det antall vedkommende institutt bestemmer (varierer mellom 8 og 15 eksemplarer). Av disse eksemplarene går 2 til UB, ett til veileder, ett til instituttet og ett til hvert av eksamenskommisjonens medlemmer. De øvrige eksemplarene går til studenten. I tillegg kan studenten få trykket opp inntil 100 eksemplarer til eget bruk til subsidiert pris.

Hjemmel for ordningen

Den ordningen som foreslås i dette notat er hjemlet i fullmakt gitt av Stortinget i forbindelse med den årlige budsjettbehandling og i det regelverk det er henvist til i fotnote 1. For budsjettåret 2005 fremgår Stortingets fullmakt av B.innst.S.nr.12 (2004-2005), romertallsvedtak IV – Diverse fullmakter, nr 2.

Som kjent behandler Stortinget for tiden regjeringens forslag til ny lov om universiteter og høyskoler; Ot.prp. nr. 79 (2003-2004). Spørsmålet om institusjonenes rett til å ta kopi- og papirpenger fra studentene er berørt flere steder i Innst.O.nr.48 (2004-2005) - Innstilling fra kirke- utdannings- og forskningskomiteen om lov om universiteter og høyskoler. Det fremgår av denne at Utdannings- og forskningsdepartementet, etter at den nye loven er vedtatt, vil fastsette en egen forskrift om egenbetaling. Denne forskriften vil, etter det som er opplyst fra departementet, også inneholde bestemmelser om kopi- og papirpenger. Det må derfor forutsettes at det vedtak som foreslås nedenfor ikke vil være i strid med de nye forskriftene for egenbetaling som vil bli fastsatt.

Forslag til vedtak:

- [1] Ordningen med betaling for utskrifter forlenges og gjøres gjeldende for studieåret 2005/2006, med de endringer som fremgår av punktene [2] og [3].
- [2] Alle studenter gis rett til 150 sider gratis sider utskrift pr semester. Gratiskvoten forutsettes å dekke studentenes behov for å skrive ut informasjon om studiet og de spesielle utskriftsbehov masterstudenter og studenter på profesjonsstudiene har. Av praktiske årsaker gjøres ordningen gjeldende for alle studenter. Ut over dette har studentene ved UiO ingen rettigheter til utskriftstjenester ved UiO. De studenter som ønsker å kjøpe ytterligere utskrifter, gis imidlertid anledning til dette.
- [3] Prisen på utskrifter økes fra 30 øre pr 1-sidig trykk (sort/hvitt A 4- format) til 80 øre pr 2-sidig trykk. Det selges utelukkende 2-sidige trykk. Transaksjonskostnadene ved betaling via Epay, belastes den enkelte student. Ved innbetaling med giro/nettbank trekkes et gebyr til UiO på kr 25 pr innbetaling i tillegg til transaksjonsgebyrene til banken.
- [4] Studentene har i høstsemesteret 2004 kjøpt utskriftskvote for kr 876.000 (inkl mva). Beløpet fordeles slik det fremgår av universitetsdirektørens fremleggsnotat av 27. februar 2005.
- [5] Der som det blir fastsatt ny forskrift om studentbetaling i løpet av studieåret 2005/2006, og disse inneholder bestemmelser om betaling for kopier og utskrifter, ber Universitetsstyret rektor om å vurdere hvorvidt ovenstående ordning vil måtte justeres som følge av disse.

Inger Stray Lien
Kst. Universitetsdirektør

Stein Helgesen
Økonomidirektør

VEDLEGG: OPPSTILLING SOM VISER HVORDAN SIDEPRISEN ER BEREGNET

Beregning av priser gjeldende for 2005/2006	Øre pr side eks mva
Avskrivning, toner og service	13,90
Håndtering	2,00
IT-infrastruktur	2,00
Andre driftskostnader [strøm, kjøling, renhold med mer]	2,70
Skilleark	4,00
Administrasjon	9,80
Papir	2,23
Sum	36,63
Tillegg mva (netto)	3,45
Pris pr enkeltside	40,08